

Тема номера: Свобода під обітами

РЕДАКЦІЯ VERBUM

30 ВЕРЕСНЯ 2021

Шановні читачі! Людське життя структурують розмаїті правила, великі й маленькі. Якись обмеження — як-от правопис, кримінальний кодекс чи правила дорожнього руху — поширюються на нас, навіть якщо ми про них не просили; інші ж — наприклад, ті, що звуться чернечими або шлюбними обітами, — потребують вільної, свідомої, поінформованої згоди, щоб набути сили й перемінити наше буття. Та якщо у світі й так достатньо обмежень, навіщо встановлювати для себе ще якісь додаткові?

Волтер Денді Садлер, «Четвер», 1880 рік

Роздумуючи про Божу подобу в людині та про нашу здатність до цієї подоби дорівнятися, єпископ Роберт Баррон пише про класичне розуміння свободи, яке «можна визначити як свободу для досконалості. У цьому тлумаченні бути вільним означає опанувати свої пожадання так, щоб зробити досягнення добра спершу можливим, а потім легким. Наприклад, що вичерпніше мої розум і воля знайомляться з правилами і традиціями англійської мови, то вільніше мені вдається цю мову використовувати. І якщо я цілковито сформований у світі англійської мови, то можу зовсім вільно нею послуговуватись і казати те, що хочу сказати, те, що має бути сказане». У цьому випуску «Вербуму» ми розмірковуємо про шляхи опанування себе заради досконалішого буття у світі, глибших взаємин із Богом і з іншими людьми — і намагаємося зрозуміти, як обмеження, накладені обітами, формують нашу свободу.

Розпочинається випуск роздумами отця Якуба Гонцяжа ОР про християнську волю, яку святий Павло описав словами «Все мені можна», додавши, щоправда, що не все корисно. Це свобода, на яку впливають не так зовнішні правила, як внутрішній досвід зустрічі з Богом і відчуття глибокої приязні з Ним. Звучить прекрасно, але як зберегти цю волю, коли зовнішні

правила все-таки є, а над тобою стоять керівники, які не завжди досконало втілюють святість і мудрість Бога?

Отець Роман Павло Монтецький в інтерв'ю з «Вербумом» розповідає про священницьке вигорання, здатне згасити особистий зв'язок із Богом і перетворити служіння на просту роботу, позбавлену внутрішнього наповнення. Коли професійне вигорання обговорюють у світському контексті, серед ліків від нього називають зміну щоденної рутини чи й узагалі сфери діяльності. Але ситуація священника складніше, адже його зі служінням пов'язує не тільки здобута в семінарії кваліфікація, а й таїнство.

Вікторія Семенова придивляється до обітів і їхніх наслідків для особистої свободи через призму канонічного права. Що означає скласти обіт і навіщо люди це роблять? Чому дорога до чернечих обітів буває довгою і багатоетапною? Що робити, якщо приходить усвідомлення, що сталася помилка й несила далі виконувати взяті зобов'язання? «Із юридичного погляду, трагедії у визнанні будь-яких обіцянок недійсними немає», і в разі потреби канонічне право пропонує цілковито офіційні шляхи до відступу.

Ілля Сушенцев і Галина Качур пишуть про обіцянки, які дають одне одному партнери в подружжі. Під час вінчання пара обіцяє «любов, чесність і вірність», та, звісно, на цьому шлюбні домовленості не закінчуються. Базові правила й очікування щодо спільного життя є, навіть якщо не озвучені вголос; і що краще партнери будуть їх усвідомлювати, то більше матимуть шансів на подружню гармонію.